

چگونگی پیدایش هستی در کلام
امام امیر المومنین علی (علیه السلام)

نویسنده

رضا اکبری چیرانی

سرشناسه : اکبری چیرانی، رضا، ۱۳۵۵-

عنوان و نام پدیدآور : چگونگی پیدایش هستی در کلام امام امیرالمومنین علی (علیه السلام)

مشخصات نشر : تهران : انتشارات حانون، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری : ۱۲۹ ص.

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۷۹۵۱-۱۳-۲

وضعیت فهرست نویسی : فیبا

شماره کتابشناسی ملی : ۳۸۸۰۳۶۹

چگونگی پیدایش هستی در کلام امام امیرالمومنین علی (علیه السلام)

ناشر : انتشارات حانون

مؤلف : رضا اکبری چیرانی

چاپ متن : چاپ برگ

صحافی : برگ

نوبت چاپ : اول

تاریخ انتشار : ۱۳۹۴

تیراژ : ۱۰۰۰

قیمت : ۸۰۰۰۰ ریال

فهرست مطالب

۱۳.....	مقدمه سیدرضی:
۱۳.....	تدوین نهج البلاغه:
۱۴.....	سخنان آن حضرت بر مدار سه اصل می چرخد:
۱۴.....	زندگی نامه امام علی بن ابیطالب (ع).....
۱۵.....	نگاهی به فراز و نشیبهای زندگی علی (ع) بعد از پیامبر (ص).....
۱۵.....	شهادت امام علی (ع).....
۱۷.....	مقدمه مؤلف :
۱۷.....	این کتاب در سه فصل نگاشته شده
۱۹.....	فصل اول: بلاغت
۲۰.....	بلاغت از نظر لغت و اصطلاح.....
۲۰.....	فصاحت و بلاغت در نهج البلاغه.....
۲۲.....	خطابه امام علی (ع).....
۲۲.....	تعریف خطابه:.....
۲۲.....	علی (ع) بزرگترین خطیب تاریخ.....
۲۵.....	فصل دوم: فضائل امام علی (ع)
۲۶.....	ویژگیهای امام علی (ع) از زبان مبارکش.....
۲۶.....	خطبه امام علی (ع) در بیان فضائل خود.....
۲۸.....	فضایل امام علی (ع):.....
۲۹.....	۲- از جا کردن در عظیم خیبر:.....
۳۰.....	۳- مسلمان شدن کشیش بزرگ مسیحی و شهادت او.....
۳۲.....	علم امام علی (ع).....
۳۳.....	۱- علم موروثی:.....
۳۴.....	۲- علم لدنی:.....
۳۵.....	امام علی (ع) از نگاه اندیشمندان:.....
۳۵.....	دیدگاه مستشرقان درباره امام علی (ع).....

۳۹	فصل سوم: چگونگی پیدایش هستی در نهج البلاغه.....
۴۰	هدف از آفرینش جهان هستی چیست؟.....
۴۱	در این خطبه، سخن از آغاز آفرینش آسمان و زمین و آفرینش آدم (ع) است.....
۴۳	فهرست مطالب این خطبه و مشتملات آن.....
۴۷	صبح ازل.....
۴۷	از خطبه اول.....
۵۲	معجزه دیگر امام.....
۵۳	سخنی پیرامون این خطبه.....
۵۸	نظریه فلاسفه و دانشمندان درباره چگونگی پیدایش جهان.....
۵۸	نظریه لاپلاس.....
۵۹	عیوب فرض لاپلاس:.....
۶۰	دیدگاه هاو کینگ در کتاب تدبیر بزرگ.....
۶۰	نقد دیدگاه هاو کینگ در اثر جدیدش.....
۶۲	نظر امام (ع) درباره پیدایش هستی.....
۶۸	کوه‌ها نگهدار و میخ‌های زمین اند.....
۶۸	«وَتَدَّ بِالضُّخُورِ».....
۱۰۱	مفهوم شناسی جهان.....
۱۰۱	ارتباط تغییر و حدوث جهان.....
۱۰۳	دیدگاه حکمای مسلمان در باب پیدایش عالم:.....
۱۰۳	حرکت انسان و جهان به سوی موجودی بی نهایت پیچیده.....
۱۰۶	پیدایش هستی در یک نگاه.....
۱۰۶	پیدایش هستی از نگاه امام (ع).....
۱۰۷	۱- شکافت فضاها.....
۱۰۸	۲- جاری شدن آب در فضا.....
۱۱۱	۳- وزش باد نخست.....
۱۱۳	۴- برگشت آب.....
۱۱۵	۵- وزش باد دوم.....
۱۱۷	۶- برهم خوردن دریای جوشان.....
۱۱۸	۷- برخاستن کفها (حباب ها).....
۱۲۰	۸- شکل گیری هفت آسمان.....

- ۹- موج بازدارنده چیست؟ ۱۲۱
- ۱۰- شکل گیری ستارگان ۱۲۳
- ۱۱- شکل گیری خوشید و ماه ۱۲۳
- ۱۲- سه نوع حرکت برای خورشید و ماه ۱۲۴
- نتیجه گیری ۱۲۵
- منابع : ۱۲۷

www.ketab.ir

فهرست جداول

۶۶	شرح کلمه‌ها
۷۲	شرح کلمه‌ها

www.ketab.ir

مقدمه سیدرضی:

این اثر جاودانه، برگرفته از بیانات و انوار گهربار امیرالمؤمنین حضرت علی (ع) آن بزرگ مرد تاریخ است که هیچگاه غبار زمان پرده کهنگی و فراموشی بر سیملی پرفروغ او نیفکند، و از جلوه شکوه او نکاسته، تقوا و عدالت و جهاد و دیگر صفات برجسته او را از یاد نبرده، و در برابر عظمت و دانش حکمت او سر تعظیم فرود آورده، و از مرز تعصب و فرقه گرایی در گذشته، تا بدانجا که دوست و دشمن زبان به ستایش او گشوده و به تألیف کتب و سرایش اشعار پرداخته اند.^۱

تدوین نهج البلاغه:

این مجموعه نفیس و زیبا به نام «نهج البلاغه» که اکنون در دست ماست و روزگار از کهنه کردن آن ناتوان است و گذشت زمان و ظهور افکار و اندیشه نوتر و روشن تر مرتباً بر ارزش آن افزوده است، منتخبی از «خطابه ها» و «دعاها» و «وصایا» و «نامه ها»^۲ و «جمله های کوتاه» مولای متقیان علی (ع) است. (۱)

این اثر ماندگار که از متون اولیه فرهنگ اسلامی است توسط ادیب علومه مرحوم سیدرضی (ض) در سال ۴۰۰ هجری از میان صدها کتاب و منبع گردآوری و تنظیم گردیده است. این سید بزرگوار درباره چگونگی پیدایش نهج البلاغه این طور می گویند:

در آغاز جوانی و طراوت زندگی، دست به تألیف کتابی در خصائص و ویژگیهای ائمه (ع) زدم که مشتمل بر خبرهای جالب و سخنان برجسته آنها بود. پس از آنکه کتاب را مطالعه نمودم و به فصل های مختلفی تقسیم کرده بودم و در پایان آن، فصلی که متضمن سخنان جالب امام (ع) از سخنان کوتاه و مواعظ، حکم، امثال و آداب- «نه خطبه های طولانی و نه نامه های گسترده» آورده شد.

برخی دوستان آنرا و جالب و شگفت انگیز، از جنبه های گوناگون دانستند، و از من خواستند کتابی تألیف کنم که سخنان برگزیده امام (ع) در تمام فنون و بخشهای مختلف، از خطبه ها،

نامه ها، مواعظ و ادب در آن گرد آید: زیرا می دانستند این کتاب متضمن شگفتی های بلاغت و نمونه های ارزنده فصاحت و جواهر سخنان عرب و نکات درخشان از سخنان دینی و دنیوی خواهد بود که در هیچ کتابی جمع آوری نشده بود زیرا امام (ع) منشأ فصاحت و منبع بلاغت و پدید آورده آن است.

سخنان آن حضرت بر مدار سه اصل می چرخد:

اول - خطبه ها و اوامر

دوم - نامه ها و رسائل

سوم - کلمات حکمت آمیز و مواعظ

تصمیم گرفتیم ابتداء خطبه ها، پس از آن نامه ها، و سپس کلمات حکمت آمیز جالب آن حضرت را جمع کنیم سپس به هر کدام از آنها بایی را اختصاص دادیم و هرگاه سخنی از آن حضرت در مورد بحث و مناظره، یا پاسخ سؤال، و یا منظور دیگری بود که به آن دست یافتیم ولی جزء هیچ یک از این سه بخش نبود، آنرا در مناسبترین و نزدیکترین بخش قرار دادیم. دیگر در میان آنچه برگزیده ام فصول غیر منظم و سخنان غیر مرتبی آمده، به خاطر آن است که من نکته ها و جملات درخشان آن حضرت را جمع می کنم و منظور حفظ تمام پیوندها و ارتباطات کلامی نیست.^۱ مقدمه سیدرضی (ره)

زندگی نامه امام علی بن ابیطالب (ع)

علی بن ابیطالب (ع) اولین امام مؤمنین و رهبر مسلمانان و اولین خلیفه بعد از رسول خدا (ص) پامبر راستین و امین اسلام محمد بن عبدالله خاتم پیامبران - صلوات خدا بر او و خاندانش باد است - او که برادر و پسر عموی و وزیر پیامبر (ص) و داماد آن حضرت: یعنی شوهر دخترش حضرت فاطمه زهرا (س) - سرور بانوان دو جهان است.

کنیه آن حضرت ابوالحسن است، او ر روز جمعه ۱۳ رجب سال سی ام (عام الفیل) (ده سال قبل از بعثت) در مکه در بیت الحرام داخل کعبه خانه خدا، دیده ه جهان گشود که هیچ کس قبل و بعد از او در این خانه خدا تولد نیافت و نمی یابد و این نشاگر موهبت خاص خداوند به

وجود علی (ع) است و بیانگر مقام ارجمند او است.

علی (ع) نخستین فردی بود که اسلام آورد و به خدا و رسولش ایمان آورد. و هیچ یک از اهل بین رسول خدا (ص) و از اصحاب در این جهت به او نرسیده و او آنرا پذیرفت و همواره از دین اسلام تا پایان عمر مبارکشان حمایت کرد. و در این راه با مشرکان مبارزه و از حریم اسلام دفاع می نمود و گمراهان و سرکشان را سرکوب می کرد و به عدالت حکم می کرد و به کارهای نیک دستور می داد.

نگاهی به فراز و نشیبهای زندگی علی (ع) بعد از پیامبر (ص)

امامت علی (ع) بعد از پیامبر (ص) سی سال سول کشید در این مدت، ۲۴ سال و چند ماه بر اساس تقیه و مدارا با آنان که بر سر کار بودند، بسر برد، و از دخالت در احکام و بیان حقایق، ممنوع بود و پنج سال و چند ماه (که زمام امور مسلمین را به دست گرفت) اشتغال به جهاد با منافقین از بیعت شکنان (طلحه و زبیر) و منحرفین از حق (معاویه و افرادش) و خارج شدگان از دین (خوارج) را داشت و گرفتار آشوب گمراهان بود، و گفته تاریخ نویسان دوران خلافت امام (ع) جامعه اسلامی مسلمانان بیشترین پیشرفت و ترقی از همه جهات شامل اقتصادی، کشاورزی بطوری که در طول چند سال خلافت بزرگوار و انبارهای کشاورزان پر از غلات محصولات کشاورزی بود و سود فراوانی، نصیب کشاورزان و همچنین از جهت نظامی و غیره

شهادت امام علی (ع)

حضرت علی (ع) قبل از سپیده دم شب جمعه ۲۱ رمضان سال چهلیم هجرت، دار فانی را وداع گفت و بر اثر ضربتی که بر فرق مبارکشان زدند به شهادت رسیدند که توسط (ابن ملجم مرادی) لعنت الله علیه در مسجد کوفه بر آن حضرت وارد ساخت امام علی (ع) در شب نوزدهم ماه رمضان سال چهلیم هجرت از خانه به سوی مسجد روانه شد. و ابن ملجم از آغاز آن شب در کمین آن حضرت بود آن ملعون در میان خفقان بیدار بود و خود را به خواب زده و کارش را پنهان نموده بود که ناگهان برخاست و به علی (ع) حمله کرد و شمشیر زهرآگین خود را بر فرق مقدس علی (ع) وارد ساخت اما پس از این حادثه، بستری شد تا اینکه در ثلث آخر شب بیست و یک مظلومانه به لقاء حق پیوست و لازم به ذکر است آن حضرت در محراب عبادت، هنگام نماز ضربت نمود.

به دستور آن حضرت جنازه مبارک آن حضرت را به سوی سرزمین (غری) یعنی نجف کوفه بردند و در آنجا به خاک سپردند و بدلیل عداوت و کینه توزی که در زمان بنی امیه بود با توصیه ایشان قبرشان را پنهان نمودند تا اساء ادب و نبش قبر نشود پنهان ماندن قبر ایشان تا زمان امام صادق (ع) بود که ایشان وقتی از مدینه به سوی (حیره) (سه منزلی کوفه) برای دیدار منصور دوانیقی رهسپار بود، قبر علی (ع) را زیارت کرد به این ترتیب شیعیان قبر آن حضرت را شناختند امام در هنگام شهادت ۶۳ سال از عمر پر برکتشان می‌گذشت.

بطوری که موجب حسادت و کینه توزی بدخواهان شده بود بارها و بارها برای حضرت مشکلات درست می‌کردند ایشان خودشان ساده زیستی را رویه خویش کرده بود تا بتواند مستمندان جامعه را دریابد در عدالت امام (ع) زبانزد عام و خاص بود و کسی را بر دیگری برتری و ارجح نمی‌نهاد مگر در تقوای الهی اینها همه باعث شدند تا کسانی که برای خودشان و حسابهایی از خلافت امام (ع) باز کرده بودند و بعد دیدند که اینطور نبوده دست به دست هم دادند و تمام تلاششان را برای به شهادت رساندن ایشان انجام دادند.

مقدمه مؤلف :

الحمد لله رب العالمین و الصلاة و السلام علی خیر خلقه اجمعین محمد و آله الطیبین الطاهرین و العن الدائم علی اعدائهم اجمعین الی قیام یوم الدین

آنچه در قالب الفاظ و کلمات اعجاز آمیز و مضامین بلند و حقایق متعالی در نهج البلاغه خودنمایی می کند توصیفاتی است که حضرت امیر (ع) درباره مخلوقات اعم از جانداران و غیر آن بیان فرموده‌اند که در این میان چگونگی پیدایش هستی جلوه ایی خاص داشته امام (ع) صلوات الله و سلامه علیه که نمونه انسانی کامل در انسانیت هست که خداوند آنرا چراغی برای روندگان راه طریقت و مدرسه نسلها و الگویی برای امتها قرار داده است و نهج البلاغه که کتابی است بی نیاز از تعریف چرا که پایین تر از سخن خداوند و بالاتر از سخنان مردم است و بحق اخوالقران نام گرفته است و با وجود گذشت بیش از ۱۴۰۰ سال و همچنان با گذشت زمانهای دیگر همانند نوری می باشد که دروازه‌های معرفت و یقین و دانش را برای جویندگان آن روشن می کند و کتاب هدایتی برای کسانی که میخواهند در این دنیا بینا شوند و از چشمه جوشان ولایت کسی می جوشد که خود درباره خویش می فرماید : از من علم و دانش همچون آبشار فرو می ریزد و هیچ پرنده تیز پروازی یارای دسترسی به قله علم ودانشم را ندارد .

فلذا بنده به خاطر علاقه وافربه ساحت مقدس امام علی (ع) و نهج البلاغه که مملو و سرشار از کلمات حکیمانه ایشان می باشد پایان نامه خویش را از نهج البلاغه با عنوان «وصف الکائنات فی نهج البلاغه به رشته تحریر در آورم از کمکهای و راهنماییهای فراوان استاد محترم جناب آقای دکتر فاتحی نژاد و همچنین استاد محترم جناب آقای دکتر پور عباسی که در انجام این کارمرا یاری رساندن کمال تشکر و قدردانی داشته باشم

لذا با توجه به مفید بودن و جالب بودن موضوع پایان نامه و جهت استفاده و در دسترس قرار بودن برای دیگران تصمیم گرفتم پایان نامه خود به کتاب تبدیل نمایم با عنوان چگونگی پیدایش هستی از نگاه امام علی (ع) امید است

این کتاب در سه فصل نگاشته شده

- ۱- فصل اول : به بیان بلاغت از نظر لغت و معنی و خطابه امام (ع) سخن به میان آمده
- ۲- فصل دوم : به بیان فضائل و علم امام و نظرات اندیشمندان قدیم و جدید درباره

امام (ع) می‌باشد

۳- فصل سوم : به بیان چگونگی پیدایش هستی در نهج البلاغه که موضوع مورد بحث ما نیز می‌باشد مورد بررسی قرار گرفته است امام (ع) در خطبه های ۱ و ۹۱، ۱۸۵، ۲۱۱، ۱۶۰، ۱۷۱، ۱۶۳ درباره چگونگی خلقت هستی پرداخته اما چون خطبه اول شرح کاملتری دارد مای این خطبه را مبنا قرار داده و فقط اشاره کوتاه به دیگر خطبه‌ها نمودیم

این کتاب تلاش در راه شناساندن نهج البلاغه به ره پویان راه ولایت و جذب بیش از پیش آنان به سوی پیوسته با سخنان حضرت (ع) و اینکه حضرت امیر (ع) چگونه پیدایش جهان هستی را به تصویر میکشد کاری که از عهده دانشمندان معروف معاصر هم بر نمی آید ولی امام بدون کوچکترین شک و تردید نظرات خود را که از چشمه زلال ولایت اخذ میکند درباره پیدایش هستی بیان میکند و امید است خرسندی مولی (ع) و دعای خیر امام زمان (عج) را در پی داشته باشد ان شاء الله

من الله توفیق

رضا اکبری